

Tört-havi bér után is jár a bérkompenzációs adókedvezmény. (2012.04.08.)

Ismét módosult a bérkompenzációs rendszer. Eddig a tört-havi bérek (nem állt fenn egész hónapban a biztosítási jogviszony) után nem lehetett igénybe venni az elvárt béremelés kedvezményét. Ez két munkavállalói kört érintett. Egyrészt a hónap közben belépő, illetve kilépő dolgozókat. Náluk az adott hónap egészében nem állt fenn a munkaviszony. Másrészt azokat érinti a módosítás, akiknek a tárgyhónapban biztosításból kieső idejük volt. Bár egész hónapban fenn állt a munkaviszonyuk, viszont nem eredményezett egész hónapban adófizetési kötelezettséget. A szocho tv. 435.§ (1) bekezdésben foglalt értelmező rendelkezés következtében adó alatt mindvégig szociális hozzájárulási adót kell érteni.

„Az elvárt béremelés végrehajtásával és a foglalkoztatással összefüggő egyes törvények módosításáról.” szóló XXI. törvény a Magyar Közlöny 41. számában (április 6.) jelent meg. A tört-havi bérre vonatkozó szabályozás a következőket tartalmazza:

„(6a) A (4)–(6) bekezdéstől eltérően, ha a munkavállaló adófizetési kötelezettséget eredményező munkaviszonya nem áll fenn az adott hónap egészében, meg kell határozni azt az összeget, amely a munkavállalót teljes havi munkaviszony esetén megilletné (a továbbiakban: teljes havi jövedelem). Az igénybe vehető részkedvezményt úgy kell meghatározni, hogy az e bekezdés szerinti teljes havi jövedelemre a (6) bekezdés szerint kiszámított összeget meg kell szorozni a kifizetőnél a munkavállalóval fennálló jogviszonyára tekintettel keletkező adott havi adóalap és a teljes havi jövedelem hányadosával.”

A törvény 23.§ -sa - többek között a (6a) bekezdésre - speciális hatályba léptető rendelkezést tartalmaz: a 2012. január 1-jétől kezdődő adó-megállapítási időszakra alkalmazni kell.

Mit jelent a gyakorlatban a törvénymódosítás?

Például a munkavállaló a 21 munkanapos hónapban hó közi belépés vagy kilépés miatt csak 14 munkanapot dolgozik (kétharmad hónap). Ha a havi bére 112 500 forint, akkor arányosítva a belépés-kilépés hónapjában 75 ezer forintot fog keresni. Az elvárt béremelés kedvezményét nem a 75 ezer forintos tört-havi bér, hanem a 112 500 forint teljes havi jövedelem alapján kell kiszámítani egy korrekciós tényező figyelembe vételével:

$16\,125 - (112\,500 - 75\,000) \times 0,14 = 10\,875$ forint. Ez kell korrigálni $75\,000 / 112\,500 = 0,67$ szorzóval. Tehát a dolgozó után a tört-hónapra $10\,875 \times 0,67 = 7\,249$ forint adókedvezmény számolható el az eddigi nulla forinttal szemben.

Eddig sem és a törvénymódosítás után sem változtat semmit a számításon, ha a munkavállaló nem hó-közben lépett be vagy lépett ki, de 7 munkanapot táppénzen vagy fizetés nélküli szabadságon volt. Neki sem járt eddig szocho kedvezmény, a törvénymódosítás következtében viszont ugyanúgy 7 249 forint fog járni.

A biztosításból kieső időre néhányan tévesen értelmezték a törvényt és ezzel teljesen összezavarták a könyvelőket, bérszámfejtőket. Eltérő a számítást alkalmaztak a biztosításból

kieső időre attól függően, hogy munkaviszonyon kívüli vagy munkaviszonyon belüli biztosításból kieső ideje volt a dolgozónak. A téves jogértelmezés abból fakadt, hogy a jogszabályt így értelmezők egyenlőséget tettek az

- adott hónap egészében fennálló munkaviszony
- adott hónap egészében fennálló **adófizetési kötelezettséget eredményező** munkaviszony

jogszabály szövegek között. Pedig a törvény szövegbe bekerült „**adófizetési kötelezettséget eredményező**” szövegrész pont az egységes számítást hivatott elrendelni a biztosításból kieső időre. Eddig tárgyhavi táppénzes napok esetén nem lehetett igénybe venni a szocho kedvezményt. A téves jogértelmezés pont az arányosítást hagyta ki (amit csak most tett lehetővé a törvény), ezért a fenti számpéldában a téves jogértelmezés alapján a munkáltató 10 825 forint adókedvezményt vett figyelembe, a lehetséges 7 249 forint helyett. A tévesen értelmezett jogszabálynak még durvább következménye is lehet. Aki havi 225 ezer forintot keres, az után már a munkáltatója nem kaphat szocho adókedvezményt (190 ezer forintig jár). Ha ez a dolgozó a 21 munkanapból 14 napot táppénzen volt, akkor tárgyhavi bére 75 ezer forintra csökken. Ezután jogosulatlan igénybevett adókedvezménynek minősül a 16 125 forint (maximális!) szocho adókedvezmény. A törvénymódosítás után – bár a korrekciós szorzó 0,33 – már nem jár szochó kedvezmény, mert a tejes havi jövedelem után járó „nulla” forintot bármilyen korrekciós tényezővel korrigálva nulla forintot kapunk. Tehát mindazok, akik - a törvény téves értelmezése folytán – a biztosításból kieső idő miatt csökkenő bér alapján vették igénybe az elvárt béremelés kedvezményét, jogosulatlan adókedvezményt vettek igénybe, aminek súlyos szankciói lehetnek. Nekik mindenképpen önellenőrzést kell benyújtaniuk. Más a helyzet azokkal, akik helyesen értelmezték a törvényt a biztosításból kieső időre igénybe vehető szocho kedvezménynél. Mivel a törvénymódosítás visszamenőleges hatályú, ezért ők is önellenőrzéssel módosíthatják (javukra) az adókedvezményt. Viszont semmilyen szankciója nincs, ha ezt elmulasztják, mert adókedvezmény igénybevételére senkit sem lehet kényszeríteni. A betegszabadság idejére igénybe vehető szocho adókedvezményre vonatkozó szabályok nem változtak, mert a betegszabadság után kell fizetni szocho-t (adófizetési kötelezettséggel jár).

A 2012. évi XXI. törvény április 7-én hatályba lépett. A 1208-as adatszolgáltatási határidő április 12. Mégsem lehet alkalmazni a jogszabályt, mert az adóhatóság nem készült fel rá. Ahhoz, hogy önellenőrzést lehessen benyújtani, illetve érvényesíteni lehessen a törvénymódosítás nyomán járó adókedvezményt, az adóhatóságnak módosítania kell a 1208-as bevallás nyomtatványt. A jelenlegiben nem lehet benyújtani a már hatályban lévő törvénynek megfelelő bevallást. Az adóhatóság megint kényelmes álláspontra helyezkedett: a vállalkozásoknak azonnal kell tudni értelmezni a törvényt, az adóhatóság ráér utólag az ellenőrzésekkor. Most is tévedtek.

Angyal József okleveles adószakértő